

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

VZTAHY MEZI TANEČNÍMI PARTNERY

Bakalářská práce

Autor: Zuzana Prokopová, Management sportu a trenérství

Vedoucí práce: Mgr. Michal Šafář, Ph.D.

Olomouc 2010

Jméno a příjmení autora: Zuzana Prokopová

Název diplomové práce: Vztahy mezi tanečními partnery

Pracoviště: Katedra kinantropologie a společenských věd

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Michal Šafář, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2011

Abstrakt:

Cílem této práce je zjistit a analyzovat vztahy mezi tanečními partnery v tanečním sportu (latinskoamerické a standardní tance) a jejich ovlivnění tanečního výkonu. K šetření byla použita anketa vytvořená na základě mnohaletého působení v tanečním sportu a po odborné konzultaci s trenéry. Celkem bylo dotázáno 25 tanečníků, z toho 11 mužů a 14 žen. Jedná se o tanečníky, kteří tancovali nebo stále tancují a účastní se soutěží pod záštitou Českého svazu tanečního sportu (ČSTS) či International Dance Sport Federation (IDSF). Výsledky výzkumu zahrnují vztah partnerů, především jejich vzájemnou komunikaci v určitých částech taneční přípravy, a její vliv a konečný dopad na aktuální taneční výkon.

Klíčová slova: tanec, taneční sport, partnerské vztahy, mezilidské vztahy, neverbální komunikace, psychologie v tanečním sportu

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Zuzana Prokopová

Title of the master thesis: Relationship between dance partners

Department: Department of Anthropomotrics and Sport Training

Supervisor: Mgr. Michal Šafář, Ph.D.

The year of presentation: 2011

Abstract:

The aim of this thesis is to identify and analyze the relationships between dance partners in the dance sport (Latin and standard dances) and their effect on dance performance. The survey was used survey created by many years of dance in the sport, and after consultation with professional trainers. In total 25 dancers were interviewed, including 11 males and 14 females. All of them are dancers who used to be or still are competitive dancers and participate in competitions under the auspices of the Czech Dance Sport Federation (CDSF) and the International Dance Sport Federation (IDSF). The results of the research include the relationships of partners, especially their communication in certain parts of dance training and its impact on dance performance.

Keywords: dance, dancesport, partnership, interpersonal partnership, nonverbal communication, psychology in dancesport

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem závěrečnou písemnou práci zpracovala samostatně s odbornou pomocí Mgr. Michala Šafáře, Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a řídila se zásadami vědecké etiky.

V Olomouci dne

2010

.....

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Michalovi Šafářovi, Ph.D. za pomoc a cenné rady, které mi poskytl při zpracování závěrečné písemné práce. Dále bych ráda poděkovala účastníkům výzkumu, kteří významnou měrou přispěli k objektivnímu zpracování této práce.

OBSAH

1	Úvod.....	8
2	Přehled poznatků.....	9
2.1	Tanec - obecná charakteristika	9
2.2	Charakteristika společenského tance	10
2.3	Charakteristika tanečního sportu	10
2.4	Historie tanečního sportu	10
2.5	Současný stav tanečního sportu	11
2.6	Struktura tanečního sportu.....	13
2.6.1	Standardní tance	13
2.6.2	Latinskoamerické tance.....	13
2.7	Taneční soutěže	14
2.7.1	Struktura soutěží.....	14
2.7.2	Věkové a výkonnostní kategorie	14
2.7.3	Tanec jako volný čas	15
2.7.4	Tanec jako profese	16
3	Taneční pár	17
3.1	Vztahy mezi tanečními partnery	17
3.2	Psychologie v tanečním sportu	19
3.3	Vliv komunikace na taneční výkon	19
4	Neverbální komunikace	21
4.1	Komunikace je proces akomodace	23
5	Cíl práce	24
5.1	Výzkumná otázka	24
5.2	Organizace výzkumu	24
5.3	Diagnostické metody	24
5.4	Metody vyhodnocení dat	25
5.5	Popis zkoumané populace	25
6	Výsledky a diskuze	26
7	Závěr.....	44
8	Souhrn	45
9	Summary	45
10	Použitá literatura.....	47
11	Příloha 1: Dotazník	49

1 Úvod

Komunikaci jako proces vzájemného předávání informací mezi lidmi považuji za rozhodující moment ve své taneční kariéře. Už jen proto, v jakém prostředí, v jaké skupině lidí se pohybuji. Již od mého útlého věku jsem trávila mezi dospělými lidmi téměř veškerý volný čas a to, si myslím, mě v mnoha směrech ovlivnilo a významným způsobem obohatilo. Již v dětském věku jsem získávala podněty a zkušenosti v zásadách společenského chování, které právě spočívalo ve správné komunikaci s tanečním partnerem, trenérem, manažerem, porotcem a v neposlední řadě s divákem. Za zásadní však považuji komunikaci v tanečním páru (mezi partnerem a partnerkou).

Jak jsem již zmínila, věnuji se od dětství společenskému tanci. Jde tedy o párové tancování, tudíž nejdůležitější mezi partnery je, aby se tzv. naladili na stejnou vlnu, tzn., aby do tancování šli se společnými cíli, aby se měli rádi (jako přátelé) a samozřejmě, aby si důvěřovali. Dát dohromady tyto všechny předpoklady je nesmírně těžké. Mám zkušenosti s více tanečními partnery a situace, které jsem musela řešit, ať už byly kladné, či naopak, velice obohatily můj život. Naučily mě řešit vzniklé situace, třeba i velmi nepříjemným rozhovorem, který však byl pro vyřešení komunikace v páru nesmírně důležitý. Troufám si říci, že mnozí mí vrstevníci, kteří se tomuto, či jinému párovému sportu nevěnovali, se nikdy s řešením konfliktů, který přináší právě párový sport, nesetkali. Každý párový sport, ať už je to krasobruslení nebo právě taneční sport, se neobejde bez konfliktů mezi partnery. Je nesmírně těžké si v mnohých případech vyhovět, protože to, co vyhovuje jednomu, nemusí vyhovovat druhému a dosažení kompromisu mnohdy předchází hádky a slovní ubližování. Každopádně jsem za všechno, co se již odehrálo v mé taneční kariéře vděčna, protože jsem se naučila respektovat partnera a jeho názory a podněty, nebo naopak prosadit názor svůj. Velice důležitá je vzájemná důvěra, protože bez té bychom tancovat nemohli. Partneři si musí věřit nejen např. v náročných choreografiích, ale i jako lidé, aby se jeden na druhého mohli spolehnout.

2 Přehled poznatků

2.1 Tanec - obecná charakteristika

Tanec je pohybová činnost, která prostřednictvím rytmických pohybů a gest vyjadřuje bezprostřední subjektivní pocity člověka. Je jedním z nejstarších lidských projevů, kterým člověk může vyjádřit přirozenou radost z pohybu a hluboký citový prožitek.

Tanec, ať už jako individuální nebo kolektivní, je zpravidla doprovázen hudbou nebo zpěvem. Nemalou roli hraje výtvarná a estetická forma, která se prolíná do všech podob tance.

Pod pojmem tanec si můžeme představit např. balet, tanec klasický, lidový, moderní a v neposlední řadě tanec společenský.

Hanna (1987) definuje tanec jako chování:

Fyzické

- kdy lidské tělo uvolňuje energii pomocí svalové reakce na základě impulsů z mozku
- pohyb a získaná energie jsou základem tance

Kulturní

- hodnoty lidí, jejich postoje a názory částečně určují koncepci tance, stejně tak jako jeho strukturu, obsah, styl a výkon

Sociální

- tanec odráží a ovlivňuje jej uspořádání společnosti
- tanečník například může hrát určitou roli, se zvláštním postavením, které jsou určeny společenskými standardy, určujícími správné taneční chování

Psychologické

- zahrnující kognitivní a emoční zážitky jednak ovlivněné, ale také ovlivňující život jednotlivce i skupiny
- tanec tedy slouží jako prostředek poznání a zvládnutí sociálně indukovaného napětí a agresivních pocitů

Ekonomické

- tanečníci mohou vystupovat za honorář, který jim slouží jako přivýdělek nebo jak výdělek na živobytí či za účelem zlepšení profesních dovedností

- někteří lidé jsou ochotni vynaložit své prostředky na taneční lekce, nebo aby se podívali na taneční představení jiných

Politické

- tanec je fórum pro vyjadřování politických hodnot a postojů, je to trénink, který se přenáší na důležité pozice v jiných oblastech života a dále způsob kontroly, rozhodování a změny

Tanec, jako lidské chování, se skládá z úmyslných, rytmických a kulturně přijatelných sekvencí neverbálních tělesných pohybů, kterým je vlastní estetická hodnota. Tato skutečnost tanec odlišuje od běžných pohybových aktivit. V rámci tohoto konceptu musí lidské chování splňovat všechna kritéria, aby bylo klasifikováno jako "tanec". (Hanna, 1987)

2.2 Charakteristika společenského tance

Společenský tanec, je druhem společenské zábavy, při níž skupiny nebo taneční páry tančí dobově ustálené taneční figury, které vycházejí především z rytmického charakteru doprovodné hudby. Cílem společenského tance je navození kolektivního pocitu radosti z pohybu a vzájemného kontaktu mezi tanečnickými.

2.3 Charakteristika tanečního sportu

Taneční sport se vyvinul ze společenského tance. V současné době taneční sport zahrnuje všechny taneční styly, které jsou pod tímto zastřešujícím názvem mezinárodně uznány. Je to sport týmový a představuje absolutní rovnost mezi partnery. Základem tanečního páru jsou muž a žena, kteří společně soutěží o stejnou cenu a dodržují stejná pravidla.

2.4 Historie tanečního sportu

V historických komunitách a v některých etnických skupinách byly a někde dosud jsou dominantní formou kolektivní tance. V nich se snoubí obsahy prožívání s ritualizovanou formou symbolického sdělení. Jsou to tance starověkých mystérií,

liturgické, válečné, oslavné, smuteční a jiné. S historickými epochami se charakter těchto tanců měnil.

Tanec je opravdu starý, jako lidstvo samo. Má svůj prapůvod v řadových tancích pravěkých lidí. V afrických jeskyních, ve vykopávkách keltských sídlišť, na nádobách starých Řeků, tam všude najdeme kresby tančících figurek. Tanec byl vždy součástí lidské kultury.

Společenský tanec v našem dnešním pojetí vznikl v 19. století. Taneční zábavy začaly být součástí společenských akcí. Otevíraly se taneční sály a vznikaly taneční orchestry. K radosti z pohybu a hudby se přidalo i dlouho zakazované párové tancování. Tance se zmocnily široké vrstvy obyvatel a polka s valčíkem se staly představiteli této epochy.

Začátkem 20. století začal společenský tanec v Evropě pociťovat potřebu nových impulzů. V Evropě se začaly objevovat první tance ze Severní a Jižní Ameriky, které vycházely z jiných společenských poměrů a odrážely střetávání bělošské, černošské i původní americké kultury. Objevují se pochodové tance, zárodky waltzu a tanga.

Toto období ale nevedlo k rozšíření nových tanců. Každá taneční škola prosazovala svou vlastní interpretaci a tanečníci se na parketech nemohli shodnout. Obrat nastal teprve ve dvacátých letech minulého století, kdy angličtí učitelé tance sjednotili taneční styly a vytvořili tzv. international style. Vybrali nejcharakterističtější tance, popsali nejpopulárnější variace a stanovili požadavky na hudební doprovod.

Období mezi dvěma světovými válkami je poznamenáno nástupem jazzu a objevováním latinskoamerických rytmů. Po rumbě se do Evropy postupně dostává samba a swingové tance. Z karibské oblasti se přidává chacha a k latinskoamerické skupině tanců se přiřazuje paso doble. Celý svět na čas ovládl rokenrol a stal se inspirací pro poslední ze soutěžních tanců – jive. Tím se okruh soutěžních tanců uzavřel. (Odstrčil, 2004)

2.5 Současný stav tanečního sportu

První taneční soutěže vznikaly již počátkem minulého století. K plnému rozmachu došlo však až ve 30. letech. V roce 1935 byla v Praze založena International Amateur Dancers Federation (FIDA), která sdružovala soutěžní

tanečníky. Byla pořádána první mistrovství Evropy a světa. Taneční sport řídily profesionální organizace. Tanec byl především byznys a amatéři byli dobrou ekonomickou základnou pro podnikání. Tento model přetrvává v klasických tanečních zemích dodnes.

Kolébkou tanečního sportu je a vždy byla uznávána Anglie i přesto, že první soutěže pořádala Francie. Organizačně a ekonomicky výjimečně silné bylo Německo a do popředí se dostává Itálie a Rusko. Mnohdy se setkáváme s ruskými i italskými jmény v reprezentaci USA, Německa, Anglie i mnoha malých zemí. S tím samozřejmě dochází ke spojování zájmů těchto dvou tanečních gigantů.

Své místo si vybuodovalo také Slovinsko a pobaltské republiky, jejichž tituly jsou postaveny na cílevědomé spolupráci a státní podpoře. Obrovský růst popularity tanečního sportu můžeme zaznamenat i na Dálném východě (např. Čína, Jižní Korea).

Česká republika se zatím může pochlubit nejvyššími tituly jen v seniorské kategorii latinskoamerických tanců. K vynikajícím výsledkům však patří finálová umístění na světových soutěžích v juniorských a mládežnických kategoriích ve standardních a latinskoamerických tancích. Další disciplínou je kombinace obou skupin tanců. Zde se již můžeme pochlubit finálovým umístěním v kategorii dospělých.

Tanec jako sportovní odvětví byl v řadě zemí již v minulosti podporován státními sportovními orgány. Mezinárodní federace byla v roce 1990 přejmenována na International Dance Sport Federation (IDSF). Zcela jasný a důsledný přechod na sportovní principy přineslo v roce 1992 přijetí za řádného člena General Association of International Sports Federation (GAISF) a konečně v roce 1995 přijetí do Mezinárodního olympijského výboru (IOC). Od roku 1997 se taneční sport pravidelně představuje, jako čekatel na zařazení do programu Olympijských her, na Světových hrách. (Odstrčil, 2004)

I když zatím Česká republika nevychovala Mistry světa ani Evropy v nejvýznamnější kategorii dospělých, má oproti jiným zemím přece jen něco navíc. Je to umění zorganizovat taneční soutěže světového významu. A v tom nám mohou ostatní státy závidět. Každoročně se v ČR pořádají mezinárodní soutěže IDSF a především město Ostrava má primát v tom, že mělo tu čest již dvakrát organizovat mistrovství světa, jednou mistrovství Evropské unie a mistrovství Evropy v latinskoamerických tancích.

2.6 Struktura tanečního sportu

Všechny tance jsou rozděleny podle mezinárodního soutěžního programu do dvou disciplín:

standardní tance – waltz, tango, valčík, slowfoxtrot a quickstep

latinskoamerické tance – samba, chacha, rumba, paso doble, jive

Zvláštní kombinace je spojení těchto disciplín tzv. královská disciplína – deset tanců.

2.6.1 Standardní tance

Jsou charakterizovány spíše vnější formou, kterou tvoří uzavřené párové držení, švihový pohyb po celém parketu. Co se oblečení týče pro pány je to frak a pro dámy dlouhá toaleta. Hudba 30. let. Vývoj těchto tanců ustrnul koncem meziválečných let, kdy vznikly první popisy figur a základních technik, které ani dnes neztrácejí svou platnost. Stále se však tance upravují a doplňují se o nové techniky, mění se a posunuje se obsah a výraz tanců, mění se móda v oblékání a v hudebním doprovodu. Z původního anglického stylu (nedbalá elegance, obdiv k technice tance) se současný standardní styl posunul k dravosti (obdiv ke kráse, citové prožití pohybu a hudby). (Odstrčil, 2004)

2.6.2 Latinskoamerické tance

Jsou podstatně mladší, program této disciplíny se ustálil až v 60. letech minulého století. Dodnes platí názor, že ty nejzákladnější postupy a techniky jsou v obou disciplínách, když už ne stejné, tak alespoň velmi podobné. Tance Latinské Ameriky, ale i hudba vždy překypovaly rytmickou pestrostí, nezkrotností, temperamentem, smyslností, živočišností a obrovským citovým nábojem. Tance jsou uvolněnější nejen v držení párů, ale i v oblečení, pohyb je možný nejen na místě, ale i do prostoru. Hudba je velmi rozmanitá. (Odstrčil, 2004)

2.7 Taneční soutěže

2.7.1 Struktura soutěží

Soutěže

- na jejich základě se vytvářejí dlouhodobé žebříčky a získávají se výkonnostní třídy
- jsou to soutěže postupové a na mezinárodní úrovni se nazývají World Ranking List Tournaments

Seriály soutěží

- u nich se vyhodnocuje pořadí za kalendářní rok nebo sezónu (u nás Taneční liga, ve světě Grand Slam)

Mistrovství

- konají se jednou ročně, páry nejvyšších tříd a reprezentanti na nich bojují o tituly mistrů světa, Evropy, státu

Pohárové soutěže

- jsou jednorázové a bojuje se spíše o ceny a obdiv nebo sympatie publika (DSF Statues and Competition Rules, www.idsf.net)

2.7.2 Věkové a výkonnostní kategorie

Tanečníci jsou rozděleni do kategorií podle věku, jež určují mezinárodní pravidla. Zařazení do dané kategorie se řídí věkem staršího v páru na:

- děti I (do 10 let)
- děti II (11-12 let)
- junior I (12-13 let)
- junior II (14-15 let)
- mládež (16-18 let)
- dospělí (nad 18 let)
- senioři (nad 35 let)

(Soutěžní řád ČSTS, www.csts.cz)

Páry jsou rozděleny do výkonnostních tříd: (nejnižší) D, C, B, A a M (nejvyšší). Třída a počet bodů se vždy řídí podle partnera, naopak partnerce zůstává největší dosažená třída (Soutěžní řád ČSTS, www.csts.cz).

Postup mezi jednotlivými třídami se uskutečňuje na základě tzv. postupových bodů. Podmínkou jsou i finále. Body a finále z každé soutěže se postupně sčítají.

Získat vyšší třídu je možné po zisku 200 bodů a 5 finálí. Výjimkou jsou třídy M, kdy se musí alespoň do dvou let umístit do 24. místa v konečném pořadí Taneční ligy a třída A, kdy potřebuje pár minimálně za dva roky polovinu bodů potřebnou k postupu. Pokud toto pár nedokáže, sestupuje do nižší třídy. (Odstrčil, 2004)

2.7.3 Tanec jako volný čas

Dumazedier definuje volný čas jako komplex aktivit mimo pracovní, společenské závazky, jimiž se jedinec zabývá ze své vůle, aby si buď odpočinul, pobavil, nebo svobodně zdokonaloval svou tvůrčí kapacitu.

Mezi hlavní funkce volného času patří

- odpočinek
- regenerace pracovní síly
- zábava - regenerace duševních sil
- rozvoj osobnosti-spoluúčast na vytváření kultury

Člověk si tedy sám vědomě vybírá jakoukoliv aktivitu, která mu přinese uspokojení a radost.

Můžeme rozlišit několik funkcí volného času

- psychologickou - zaměřuje se na zábavu, uvolnění a rozvoj
- sociální - zahrnuje socializaci v různých sociálních prostředích včetně rodiny a sdružování, symbolická příslušnost vyjadřuje vztah ke skupině a obsahuje potvrzení vlastní osobnosti a sociální uznání.
- terapeutickou - zahrnuje hledisko zdravotní, smyslový rozvoj, prevenci chorob a zdravý životní styl
- ekonomickou - zahrnuje výdaje účastníků vynakládané na aktivity volného času.

Volnočasové aktivity bývají také ovlivněny jejich organizací, mohou to být organizované aktivity, které jsou realizovány buď v kolektivu (různé kroužky) nebo

individuálně. Dále existují i neorganizované aktivity, které jsou především vyvolány zájmem člověka na skutečnost. Tyto aktivity (především ty organizované) by se měly stát součástí každodenního života dětí a mládeže, jelikož je to nejdůležitější období života, ve kterém se mohou naučit novým věcem.

2.7.4 Tanec jako profese

Taneční sport, ať už se to člověku zdá, nebo ne, je sportem jako každý jiný. I tancem se člověk může živit. Ať už jako profesionální tanečník, taneční choreograf a porotce, nebo jako učitel tance. U nás i přes to, že je tanec velice rozšířený, se mu jen málo tanečníků věnuje jako svému hlavnímu povolání. Většinou jsou jejich skutečné profese zcela jiné. Ne vždy je možné, aby tato profese tanečnický užívala, pokud se chtějí výhradně věnovat výuce tance, porotcovské činnosti či profesionálnímu tancování.

Mnoho mých kolegů s tímto snem odešlo do USA, kde by se kariéře – profesionální tanečník, mohli naplno věnovat. Většinou to byli tanečníci, kteří spolu tančili již mnoho let, byli držiteli mnoha titulů a měli také bohaté trenérské zkušenosti. Ovšem taková rozhodnutí nejen v taneční kariéře, ale i životě, přináší mnohdy zásadní změny, kdy se běžná komunikace mezi partnery – tanečnický mění. Najednou přicházejí i jiné starosti než jen ty, které se vztahují k samotnému tréninku, přípravou na soutěže, vyučování a ukázkám. Je zde nutné řešit existenční otázky a tady může být pohled na danou situaci velmi rozdílný. Je zapotřebí sladit všechny názory a požadavky obou partnerů k naplnění společných cílů.

3 Taneční pár

Taneční sport je skutečně jediná sportovní disciplína, ve které je základní jednotkou pár. Ve všech ostatních sportech se jedná o odvozenou disciplínu. Vytvoření páru je tedy základní podmínkou pro tanec. Důležité je, aby byla jasně určena a odlišena role každého v páru. To se týká nejen vnějšího vzhledu, ale i pohybu a vzájemného vztahu. Právě odlišnost jedinců vytváří pár. Stejní jedinci vytvoří pouze dvojici. Tak úzká spolupráce dvou lidí se blíží až k podstatě partnerské existence a je psychicky velmi náročná. Pro někoho znamená partnerská spolupráce potlačení vlastního já, pro jiného naprostou důvěru v toho druhého, pro dalšího naprosté oddání se. Vytvoření páru je tedy vlastně spíše záležitost myšlení a citu než fyzické propojení. Stojí to ale za to, pár je vždy daleko víc než dvojice.

Pohybovým principem páru není jen paralelní provádění stejných pohybů, ale naopak provádění pohybů vzájemně se doplňujících. Prolnutí pohybů je nejen prostorové, ale i časové. Partner pohyb zahájí a partnerka na něj naváže a dokončí jej, může to být i obráceně. Časové návaznosti se říká timing. Timing je senzomotorická koordinace v čase a prostoru. Vysoké nároky jsou kladeny na statickou a dynamickou rovnováhu, pohybovou kreativitu a schopnost expresivity (vyjádření myšlenky pohybem). Jeden pohyb vyvolává druhý. Pohyby jsou na sebe napojovány jako akce a reakce. Nejsou prováděny paralelně v čase, ale v určité souslednosti. (Odstrčil, 2004)

3.1 Vztahy mezi tanečními partnery

Jelikož je taneční sport sportem párovým, je nutné si s partnerem dobře rozumět, navzájem se tolerovat a umět dělat kompromisy. Je to sice mnohdy velmi těžké, ale bez vzájemné tolerance a pochopení nemohou dva lidé společně trávit téměř veškerý volný čas, který zahrnuje jak tréninkovou přípravu, tak cestování na soutěže i samotnou taneční soutěž.

Komunikace je nezbytnou součástí každé sociální interakce. Ať chceme, nebo ne, nelze nekomunikovat. Už tím, že nekomunikuji, vlastně komunikuji. Slovo komunikace v nejširším slova smyslu znamená vyměňovat si zprávy. První

podmínkou je existence společného jazyka, dále relativně obdobné vnější prostředí pro komunikující a společný – vnitřní psychický svět, zahrnující potřeby a emoce. Jelikož slovy někdy nelze zachytit a vyjádřit vše, co chceme nebo potřebujeme sdělit, musíme ve sportu uplatnit i další způsoby komunikace. Za jeden z nejprimitivnějších způsobů komunikace lze považovat tělesný kontakt. Tady je nejdůležitější právě tolerance. Vzhledem k tomu, že u tanečního sportu je velký blízký tělesný kontakt, musí partneři brát jeden druhého jako součást sebe.

Mezi partnery se projevuje různý typ vztahu. Na prvním místě je to vztah sportovní – partnerský. V dětské a juniorské kategorii se jedná mezi tanečnický spíše o vztah kamarádský, kdy je chování dětí ovlivňováno především působením rodičů a trenéra, kteří řeší i případné rozmršky mezi dětmi, ale také mimo jiné rozhodují, kterých soutěží se taneční pár zúčastní. Ve vyšší věkové kategorii – mládež se začínají do sportovního partnerství promítat první náznaky vztahu mezi mužem a ženou, které odrážejí fyziologické změny organismu při úzkém tělesném kontaktu s partnerem. V této kategorii bohužel mnohdy dochází k předčasnému ukončení spolupráce, i když sportovní výsledky jsou na velmi dobré úrovni, jelikož si oba partneři nedokážou vyřešit vzájemné úspěšné nebo neúspěšné „vztahy“. Nedokážou oddělit soukromí od partnerského tanečního vztahu. I v kategorii dospělých, kde by se již dal očekávat od partnerů určitý nadhled na partnerské problémy, se setkáváme s nepochopením se, vzájemnými slovními útoky či ukvapenými reakcemi. V tanečním světě je opravdu velmi málo párů, kterým vydržel dlouholetý společný taneční vztah a přešel do manželského svazku.

Ať už se jedná o kteroukoliv z uvedených věkových kategorií, neexistuje ideální návod na perfektní partnerský vztah. Vždy je to na schopnosti tanečního páru se vzájemně domluvit, najít společnou řeč a jít za svým cílem. Ne vždy vztahové partnerské problémy vyřeší taneční pár sám. Pokud však jde jim samotným, trenérům a případným sponzorům o udržení tanečního páru jsou zde další možnosti, jak případné neshody vyřešit, například pomocí sportovního psychologa. Ten dokáže různými metodami pomoci partnerům vzájemně se pochopit a povzbudit je k dalším tanečním úspěchům, kterých by bez vzájemné tolerance nebylo možno dosáhnout.

3.2 Psychologie v tanečním sportu

Taneční sport můžeme zařadit mezi esteticko-koordinační sporty. V těchto sportovních disciplínách jde o přesné zvládnutí složitých pohybových struktur s dominantním zaměřením na jejich estetický výraz. Většinou jsou to umělé pohyby, při nichž se využívá různého náradí a náčiní. Pohyby jsou spojovány do vyšších celků – sestav. Bývají často doprovázeny hudbou. Kvalita estetického výrazu je spolu s obtížností zvolených cvičebních prvků předmětem hodnocení výkonnosti, které je subjektivní. Z psychologického hlediska jsou významné tvůrčí a interpretační schopnosti, cit pro rytmus a hudební předpoklady. Důležité jsou i výrazné koordinační schopnosti, kinestetická citlivost pro přesný pohyb a svalové úsilí. Složitost motoriky v těchto sportech klade zvýšené nároky na přesné zvládnutí dovedností a vyžaduje dlouhou dobu učení. Vyplývá z toho i požadavek na rozvoj volných vlastností v přípravě. Kreativita, citlivost, pohybová paměť, sebekontrola jsou důležitými složkami tanečního sportu. (Vaněk a kol., 1984)

3.3 Vliv komunikace na taneční výkon

Jak jsem již zmínila, komunikace mezi tanečními partnery je velmi důležitá a ovlivňuje samotný taneční výkon, ať už se jedná o trénink nebo samotnou soutěž.

Komunikace v tréninkovém procesu se týká především podávání informací při nácviku pohybových dovedností. Zde je nutné podávat informace srozumitelně a brát ohled na fyzický i psychický stav tanečnicků, jelikož po dlouhém a náročném tréninku se schopnost přijímat informace snižuje. V soutěži toto pravidlo platí dvojnásob, protože zde probíhá komunikace za velké psychické tenze, která je dána vývojem celé soutěže.

Právě před soutěží je nutné, aby se partneři naladili tzv. na stejnou vlnu, jelikož do soutěže vstupují s jedním jediným cílem, předvést své nejlepší taneční vystoupení a dosáhnout nejlepšího umístění. Celá příprava na taneční soutěž prochází několika stavy.

Předstartovní stav je určitým aktuálním psychickým stavem, který se zákonitě dostavuje před závodem. Představuje podmíněnou přípravnou reakci, stav emočního očekávání, jehož účinky mohou výkonnost sportovce zhoršit i zlepšit. Daný předstartovní stav je složitou aktivačně motivační strukturou vrozených i

získaných dispozic určitého sportovce, vzniklou v procesu adaptace i učení a aktualizovanou časovými i prostorovými signály blížícího se startu a zejména společenskou atmosférou nastávajícího utkání. (Vaněk a kol., 1984)

Tuto etapu tráví taneční páry různě. Někdo potřebuje být sám, pouze se svými myšlenkami, někomu pomůže tuto dobu trávit se svým přítelem, rodičem, trenérem, apod., mnohé dospělé taneční páry se soustředí na nadcházející taneční výkon společně. Partneři by však měli vědět, jak bude tato doba před soutěží vyplněna.

Právě předstartovní a startovní stav ovlivňuje ať už pozitivně či negativně následující kvalitu tanečního výkonu už od prvního kola taneční soutěže, které rozhodne o pokračování účasti tanečního páru v soutěži.

Dílčí startovní stavy jsou časové pauzy před vstupem páru na taneční parket na jednotlivé tance. Každý jednotlivý vstup může být ovlivněn úspěšným či neúspěšným předvedením výkonu předcházejícího tance. Je důležité se umět soustředit na nadcházející taneční výkon a nenechat se ovlivnit dílčím neúspěchem. Doba po ukončení účasti v soutěži, tedy postartovní či posoutěžní stav, je doba, kdy se hodnotí předvedený taneční výkon. V tanečním sportu se jedná o subjektivní hodnocení, kdy každý porotce hodnotí pouze sám za sebe. Výsledkem hodnocení odborné poroty je umístění tanečního páru v soutěži. Toto hodnocení je však také doplněno o následné hodnocení trenéra, pokud se soutěže zúčastnil. Tady přicházejí na řadu emoce, ať už euforie z vítězství nebo smutek z prohry. Všechny tyto stavy tanečnický výrazně ovlivňují.

4 Neverbální komunikace

Tanec, jako prostředek nonverbální komunikace jej činí jedinečně společenským a všestranným. Jakmile se tanec stane skutečným sportem, jeho poslání se stane ještě silnější – taneční sport je čistě fyzická komunikace mezi sportovci na tanečním parketu, a mezi sportovci a diváky.

Neverbální komunikaci využíváme k tomu, abychom podpořili nebo nahradili řeč, vyjádřili emoce a interpersonální postoj a samozřejmě také k sebeprezentaci. K používání neverbální prostředků komunikace dochází v mnoha situacích a umění patří beze sporu k jednomu z nich. Právě do oblasti umění můžeme tanec zařadit.

Vybíral (2009) řadí do neverbální komunikace:

Gesta

- pohyby hlavou a dalšími pohyby těla, plní v neverbální komunikaci funkci podobně jako slova, může nahradit větu

Výrazy tváře

- výrazová stránka projevu člověka a vyšších savců vycházející z pohybů, které vznikají stahy mimických svalů obličeje a vyjadřují okamžité nálady a úmysly jedince
- u člověka jeden ze základních expresivních projevů tvořící důležitou složku neverbální komunikace

Pohledy očí

- volba a změny vzdálenosti a zaujímání pozic v prostoru

Tělesný kontakt (dotyky) – haptika

- pozitivní emoce – podpora, ocenění
- hravost – náklonnost, agresivita
- ovládání – chování, postoje, pocitů druhého
- rituální dotyky
- funkční dotyky

Prostorové vzdálenosti – proxemika

- intimní vzdálenost
- osobní vzdálenost

- společenská vzdálenost
- veřejná vzdálenost

Řeč těla

- lidé určitými pohyby celého těla, nebo zejména horních končetin, komunikují se svým okolím

Oblečení, zdobnost, fyzické a jiné aspekty vlastního zjevu

- mají podstatný vliv na „haló efekt“, kterým na nás osoba zapůsobí
- oblečením a doplňky dává člověk důležité zprávy o svém sebevědomí, svých možnostech a moci

DeVito (2008) uvádí: „Pohledem získáváme tolik informací a tolik jich o sobě vysíláme, že zraková komunikace má význam v celém sociálním chování člověka.“

Neverbálními prostředky lze vyjádřit sedm základních emocí – štěstí (radost, potěšení, pohoda), překvapení, strach, smutek, hněv, znechucení (a opovržení) a emocemi doprovázený zájem o něco (zvědavost).

Další nesmírně důležitou součástí tancování je kontakt s publikem, či konkrétním divákem, kterému můžeme ukázat naše pocity a nálady právě prostřednictvím charakterů jednotlivých tanců. Hlavní je diváka zaujmout a vtáhnout jej do našeho tance. Mnoho párů má tu nevýhodu, že když tancuje, tak jen parketem tzv. proplová – tančí naučené variace, ale zkušení tanečníci si s tancem „hrají“ a do své hry pohltnou i diváky. Pak se z tance stává zážitek nejen pro taneční pár, ale také pro diváky, kterým se bude z tanečního vystoupení či soutěže odcházet s mnohem větší radostí a dobrými pocity

Výraz tváře vyjadřuje především emocionální napětí. Ve sportu lze podle výrazu tváře usoudit stupeň nervozity před závodem – důležitá informace pro případné psychické doladění závodníka před startem. Také stupeň vynaloženého úsilí v průběhu zatížení a stupeň vyčerpání lze z výrazu ve tváři rozpoznat.

Gestikulace, tedy pohyby rukou, nohou a jiných částí těla se uplatňují v situacích, kdy není možné použít řeč, podtrhují emoce. Jednak mohou smluvená gesta pomáhat při předávání pokynů mezi tanečníkem a trenérem, stejně jako mezi tanečními partnery. Takovouto jednoduchou formou komunikace je možné nejen získávat, ale také předávat informace, které jsou pro realizaci výkonu v soutěži nutné.

4.1 Komunikace je proces akomodace

Komunikace se odehrává jen v takovém rozsahu, v jakém její účastníci používají stejný systém signálů. Pokud se komunikační signály liší, nedokážete s druhým komunikovat. Ve skutečnosti ale ani dva lidé nepoužívají úplně stejný systém signálů – zásada akomodace se vztahuje na všechny formy komunikace. Umět identifikovat signály druhé osoby a pochopit, jak jsou použity a co znamenají, vyžaduje mnoho času a trpělivost. (DeVito, 2008)

5 Cíl práce

Cílem práce je popsat a analyzovat vybrané charakteristiky ve vztahu tanečních partnerů v latinskoamerických a standardních tancích.

5.1 Výzkumná otázka

Jak jsou zastoupeny vybrané komunikační a vztahové charakteristiky v životě tanečního páru?

5.2 Organizace výzkumu

Výzkum vztahů mezi tanečními partnery proběhl v rozmezí únor až duben 2010. Veškerá šetření proběhla anonymně.

5.3 Diagnostické metody

Ke splnění cílů této bakalářské práce a pro vyvození závěrů a potvrzení hypotéz jsem použila několik výzkumných technik a metod. Celou problematiku jsem zpracovala analýzou primárních a sekundárních zdrojů odborné literatury a dále zpracováním a vyhodnocením výzkumu.

Metody uplatněné v diplomové práci:

1. Historická metoda – vychází ze zkoumání vývoje (historie) sledovaného jevu či procesu, jde o popis a zachycení vývoje a zjištění vnitřních zákonitostí změn
2. Metoda sekundární analýzy – je zvláštní metodou, která systematicky hodnotí několik tematicky stejně zaměřených prací, vyhodnocuje je z nových kritérií a zobecňuje poznatky na kvalitativně nové úrovni
3. Metoda terénního šetření – spočívá v získávání informací v terénu od skupiny respondentů tazatelem

4. Metoda introspektivní – se opírá o osobní znalosti, zkušenosti výzkumníka na základě účasti v prostředí či nějakém společenském procesu

K výzkumnému šetření jsem použila anketu, jelikož je jedním z nejběžnějších nástrojů pro sběr dat pro různé typy průzkumů. Skládá se ze série otázek, jejichž cílem je získat názory a fakta od respondentů. Oproti jiným typům průzkumů jako např. rozhovor či pozorování. Prostřednictvím použití ankety jsem tak získala mnoho potřebných informací a zjištěná data bylo možné jednoduše zpracovat.

Anketa byla vytvořena na základě vlastní zkušenosti mnohaletého působení v tanečním sportu a ve spolupráci s dalšími odborníky (trenéry, porotci).

5.4 Metody vyhodnocení dat

Pro vyhodnocení ankety byla použita metoda procentuálního vyjádření.

5.5 Popis zkoumané populace

K výzkumnému šetření byla vybrána skupina tanečníků, kteří se vrcholově věnují nebo věnovali tanečnímu sportu. Jedná se o tanečnice z různých míst České republiky, kteří kdy byli registrováni v systému Českého svazu tanečního sportu (ČSTS). Z celkového počtu 50 dotazníků, se mi vrátilo 25 a zastoupení jednotlivých pohlaví je téměř shodné (11 mužů a 14 žen), převážně ve věku 21 – 30 let. Jedná se o tanečnice, kteří tanečnímu sportu věnovali nebo stále věnují spoustu času. Největší počet respondentů tančilo nebo tancuje ve svém volném čase 6 – 15 let, kdy také většina dosáhla nejvyšší možné úrovně – mistrovské třídy M.

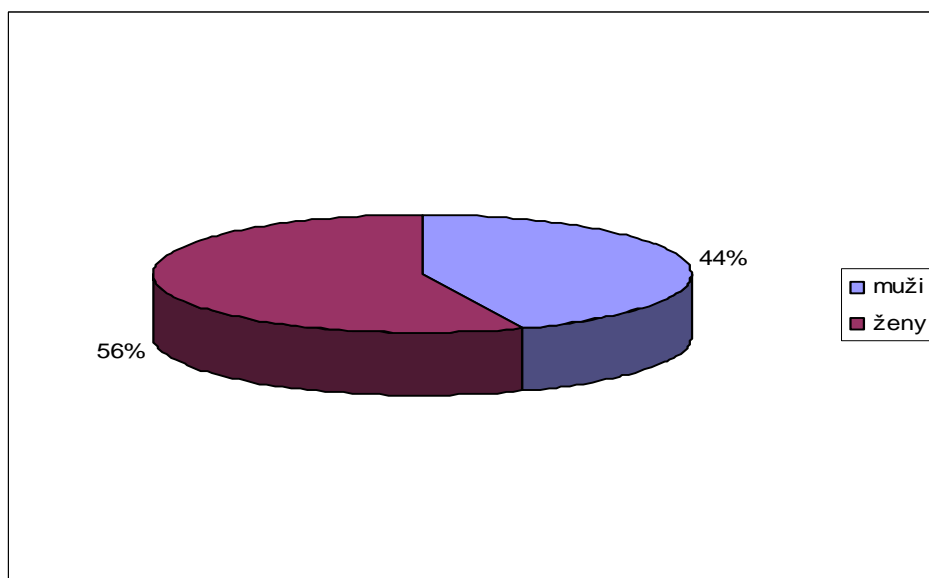
6 Výsledky a diskuze

Otázka č. 1: Jste:

Do výběru dotazování jsem se snažila zahrnout stejný počet obou pohlaví, aby byly výsledky přínosné a objektivní z obou úhlů pohledů.

Tabulka 1. Zastoupení jednotlivých pohlaví

Muž	11	44%
Žena	14	56%
Celkem	25	100%

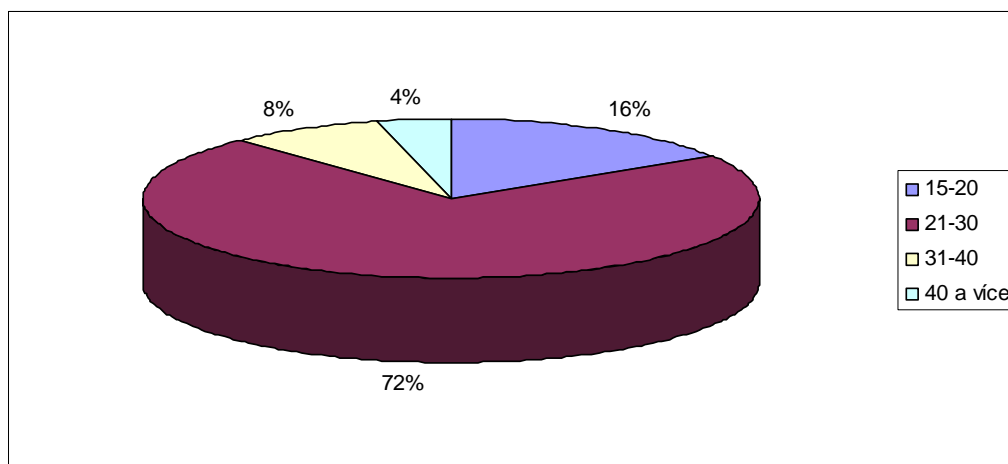
Obrázek 1. Zastoupení jednotlivých pohlaví

Otázka č. 2: Kolik je Vám let?

Dotazníky i přes to, že byly odeslány více věkovým skupinám, vrátila se mi převážná část pouze dvou věkových kategorií. Tedy tzv. nejproduktivnějšího tanečního věku.

Tabulka 2. Věkové zastoupení

15 - 20	4	16%
21 - 30	18	72%
31 - 40	2	8%
40 a více	1	4%
Celkem	25	100%

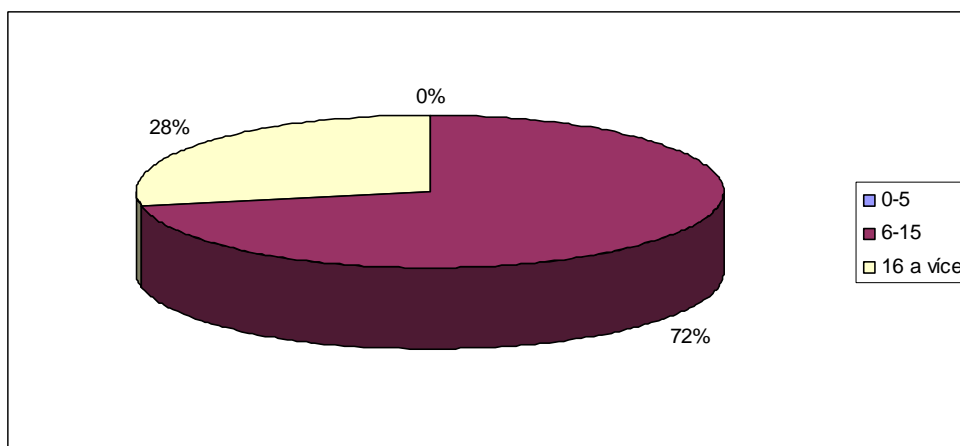
Obrázek 2. Věkové zastoupení

Otázka č. 3: Kolik let jste tančil(a)/tancujete?

Z odpovědí na tuto otázku vyplývá, že se převážná většina tanečníků věnuje tanečnímu sportu spoustu let, avšak na vrcholové úrovni je velice těžké setrvat dlouhou dobu.

Tabulka 3. Délka taneční kariéry

0 - 5	0	0%
6 - 15	18	72%
16 a více	7	28%
Celkem	25	100%

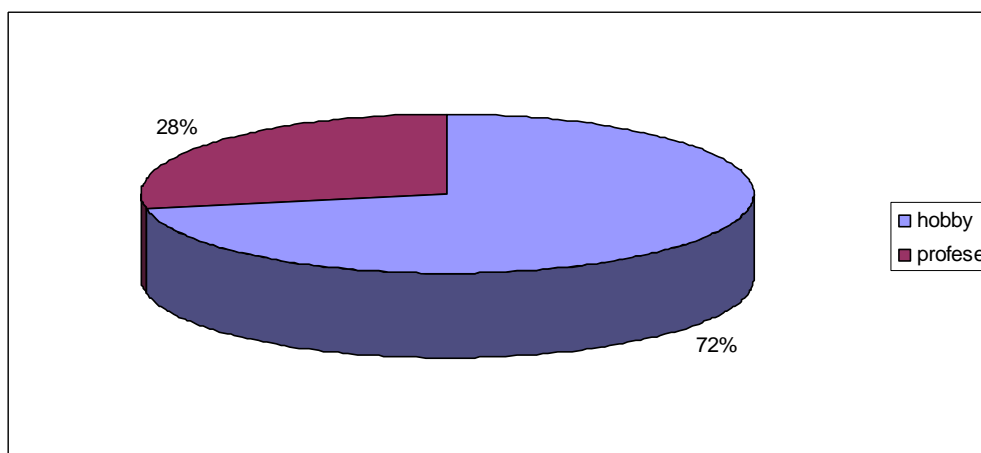
Obrázek 3. Délka taneční kariéry

Otázka č. 4: Tanec je pro mě

Tanečním sportem se živí pouze menšina. Je to především způsobeno tím, že mnoho tanečnicků studuje (základní škola – univerzita).

Tabulka 4. Tanec je pro mě

Hobby	18	72%
Profese	7	28%
Celkem	25	100%

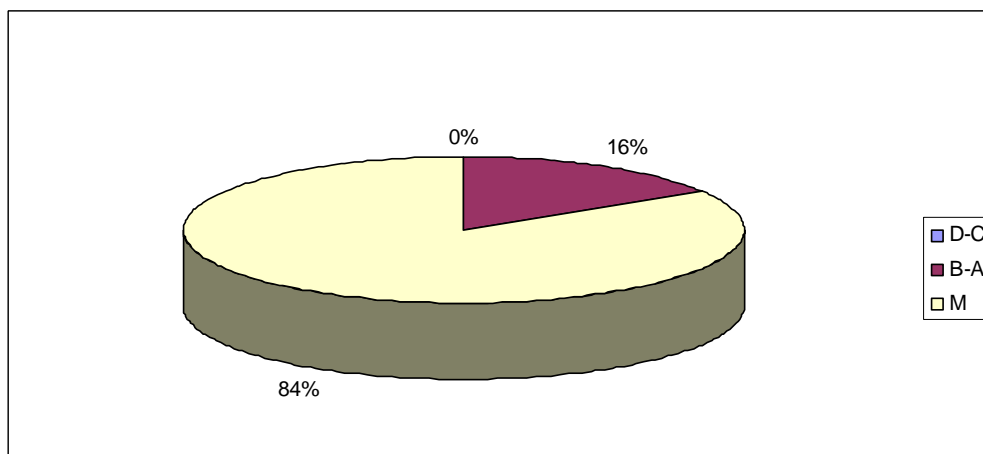
Obrázek 4. Tanec je pro mě

Otázka č. 5: Jaké nejvyšší úrovně jste v taneční kariéře dosáhl(a)?

Z uvedené tabulky vyplývá, že většina tanečníků dosáhla nejvyšší možné úrovně tanečního sportu, mistrovské třídy.

Tabulka 5. Nejvyšší dosažená výkonnostní třída

D - C	0	0%
B - A	4	16%
M	21	84%
Celkem	25	100%

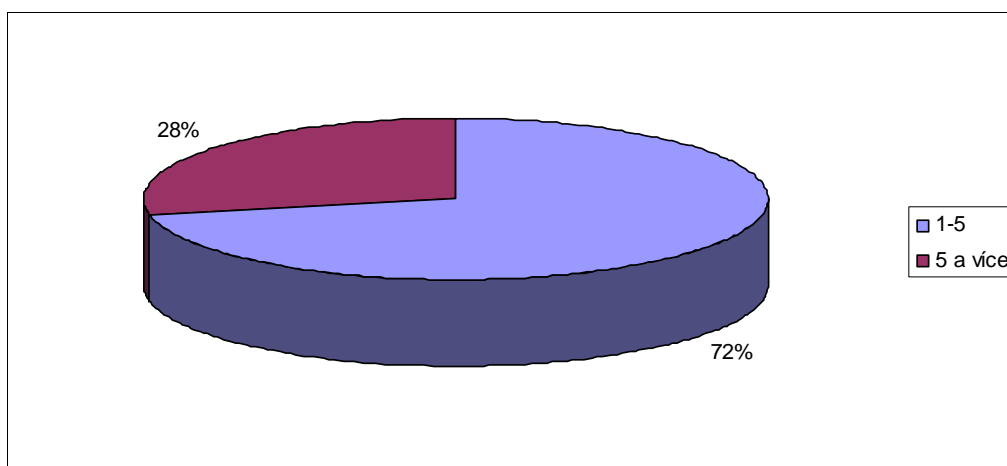
Obrázek 5. Nejvyšší dosažená výkonnostní třída

Otázka č. 6: Kolik tanečních partnerů jste vystřídal(a)?

V tanečním sportu je běžné, že tanečníci za svou kariéru vystřídají hned několik tanečních partnerů.

Tabulka 6. Počet tanečních partnerů

1 - 5	18	72%
5 a více	7	28%
Celkem	25	100%

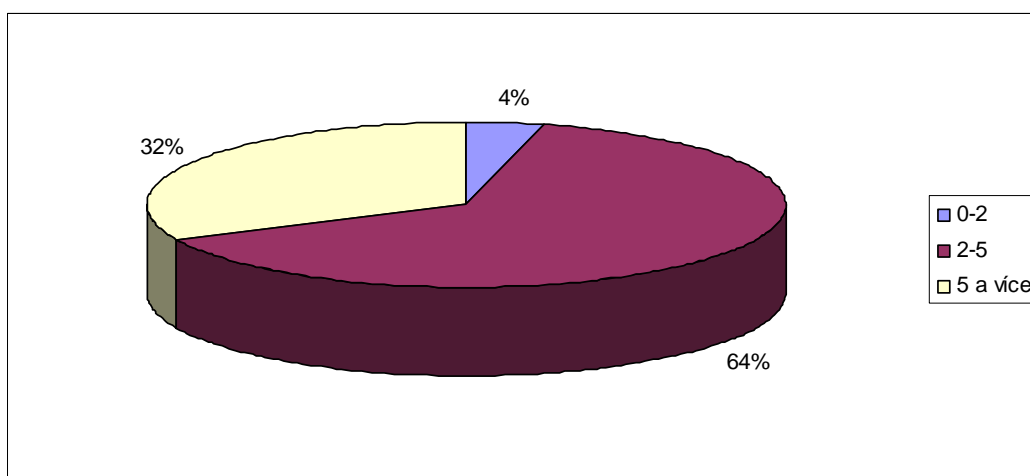
Obrázek 6. Počet tanečních partnerů

Otázka č. 7: Kolik let jste nejdéle tančil(a) s jedním partnerem (partnerkou)?

Partnerství mnohých tanečníků dle ankety nevydrží delší dobu než 5 let.

Tabulka 7. Délka taneční kariéry s jedním tanečním partnerem

0 - 2	1	4%
2 - 5	16	64%
5 a více	8	32%
Celkem	25	100%

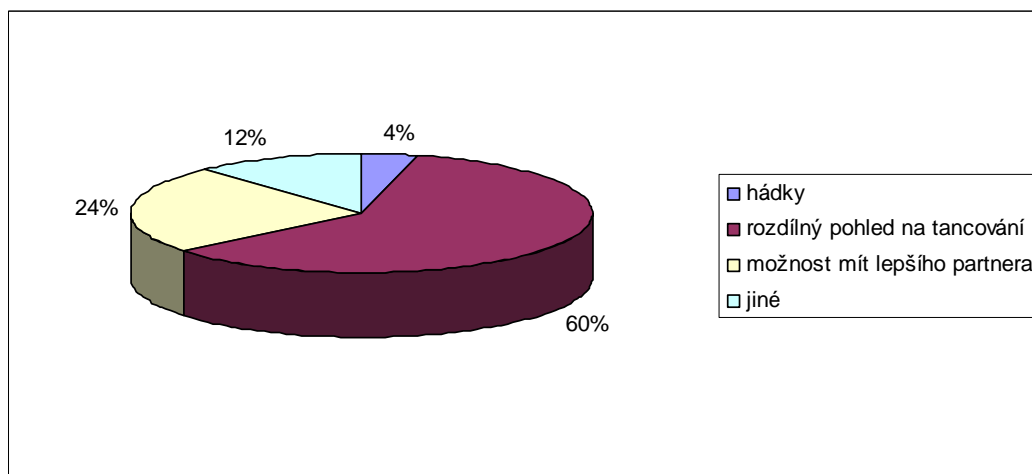
Obrázek 7. Délka taneční kariéry s jedním tanečním partnerem

Otázka č. 8: Jaké byly nejčastější příčiny rozchodu tanečního páru?

Příčiny rozchodu tanečního páru mohou být různé, nejčastějším problémem však bývají rozdílné pohledy na tancování jako celek. Většinou se stává, že partneři nejsou schopni kompromisu a tak partnerství zaniká.

Tabulka 8. Nejčastější příčiny rozchodu

Hádky	1	4%
Rozdílný pohled na tancování	15	60%
Možnost mít lepšího partnera	6	24%
Jiné	3	12%
Celkem	25	100%

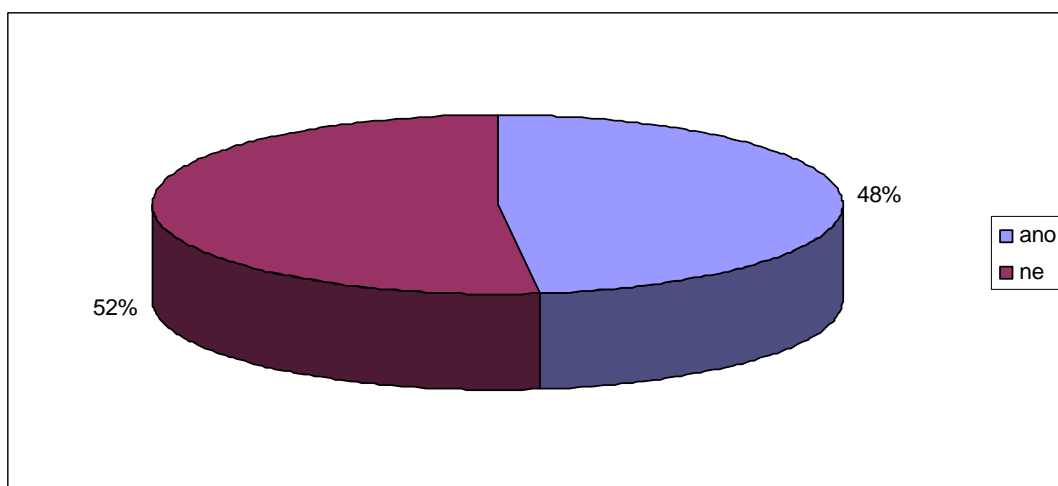
Obrázek 8. Nejčastější příčiny rozchodu

Otázka č. 9: Byl(a)/je některý z Vašich tanečních partnerů i Vaším životním partnerem (partnerkou)?

Dle odpovědí na tuto otázku je zřejmé, že existuje jen tenká hranice mezi partnerstvím čistě pracovním a intimním.

Tabulka 9. Taneční partner a zároveň i životní

Ano	12	48%
Ne	13	52%
Celkem	25	100%

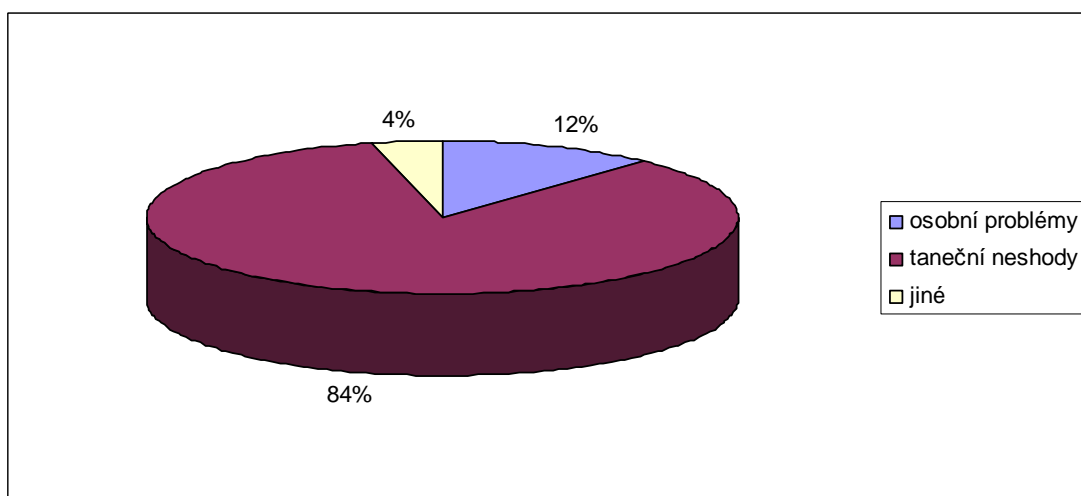
Obrázek 9. Taneční partner a zároveň i životní

Otázka č. 10: Co je/byla nejčastější příčina konfliktů?

Příčin rozchodů tanečního párů bývá mnoho, nejčastěji se však objevují problémy spojené bezprostředně s tancem, kdy si tanečníci přestanou „tanečně“ rozumět.

Tabulka 10. Nejčastější příčiny konfliktů

Osobní problémy	3	12%
Taneční neshody	21	84%
Jiné	1	4%
Celkem	25	100%

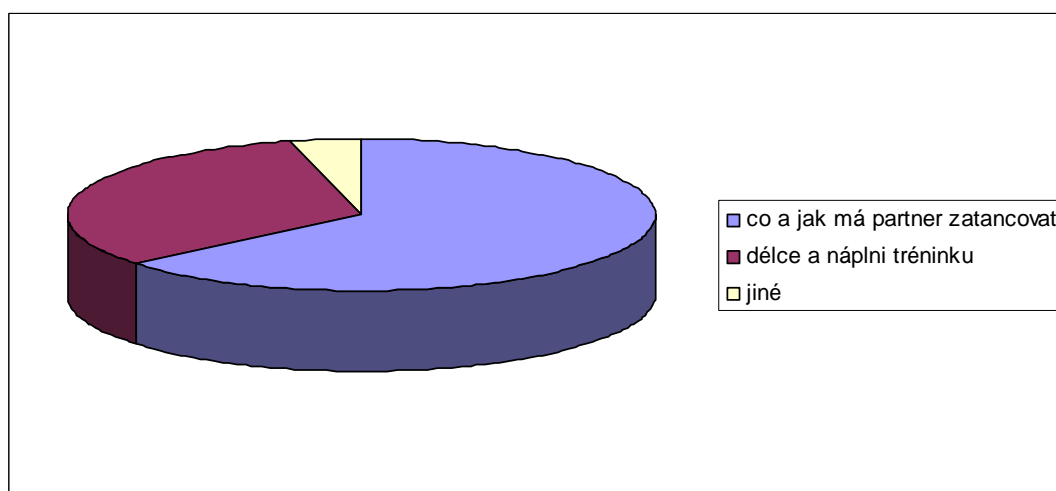
Obrázek 10. Nejčastější příčiny konfliktů

Otázka č. 11: Na čem se s partnerem (partnerkou) neshodnete?

Tanečních neshod existuje nesčetné množství, jelikož taneční pár představují dva lidé, názor na to, jak má co partner zatancovat se liší. Navíc jsou tady dva rozličné články, žena-muž, a nalezení společného kompromisu se mnohdy nepodaří.

Tabulka 11. Partnerské neshody

Co a jak má partner zatancovat	16	64%
Délce a náplni tréninku	8	32%
Jiné	1	4%
Celkem	25	100%

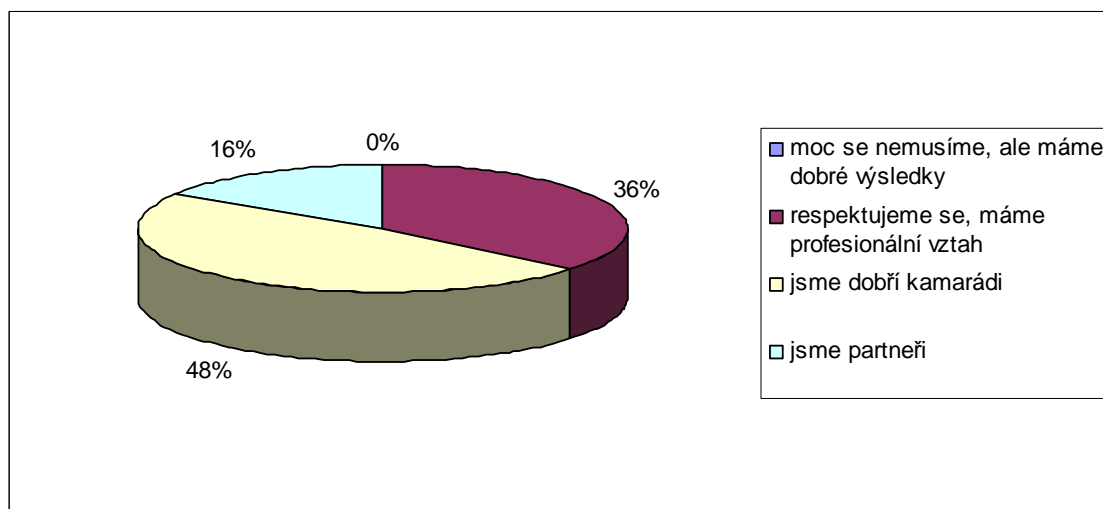
Obrázek 11. Partnerské neshody

Otázka č. 12: Jaký máte s partnerem (partnerkou) vztah?

Vztah mezi partnery je pro fungování celého tanečního páru nesmírně důležitý. Většina tanečnicků se snaží oddělit partnerství intimní od partnerství tanečního a tak v soukromí mají své partnery a s tanečními partnery jsou dobří kamarádi.

Tabulka 12. Vztah s partnerem

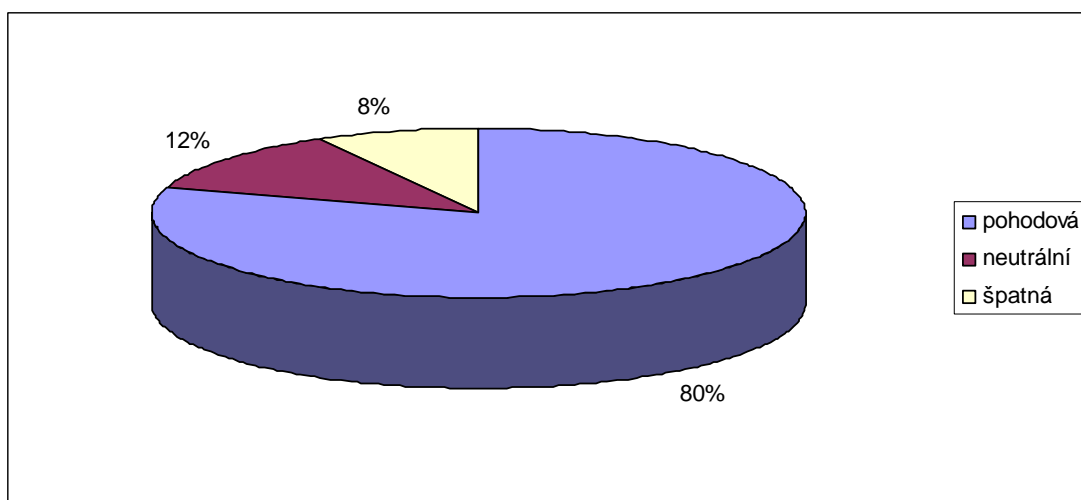
Moc se nemusíme, ale máme dobré výsledky	0	0%
Respektujeme se, máme profesionální vztah	9	36%
Jsme dobří kamarádi	12	48%
Jsme partneři	4	16%
Celkem	25	100%

Obrázek 12. Vztah s partnerem**Otázka č. 13:** Jaká je Vaše vzájemná komunikace?

V oblasti komunikace jsou zde zastoupeny všechny možnosti jistou měrou, ale jelikož tanečníci mají společný cíl, musí být schopni spolu komunikovat na přijatelné úrovni.

Tabulka 13. Komunikace partnerů

Pohodová	20	80%
Neutrální	3	12%
Špatná	2	8%
Celkem	25	100%

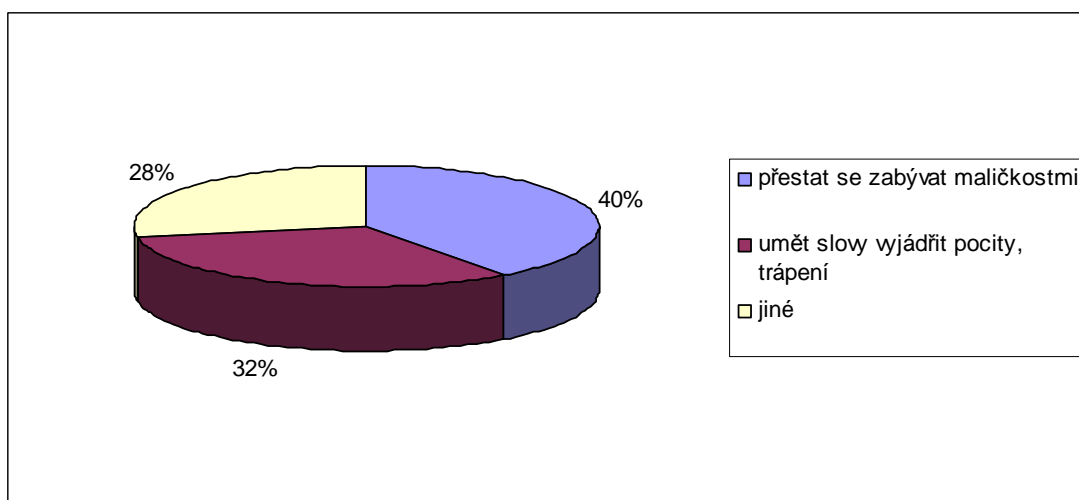
Obrázek 13. Komunikace partnerů

Otázka č. 14: Co byste chtěli na sobě změnit v rámci komunikace?

Při tanci, především v tréninku, se partneři mnohdy zabývají maličkostmi, které nejsou až tak podstatné pro výsledný taneční efekt, což může ve většině případů vést ke konfliktům. Dalším problémem může být neschopnost vyjádřit své pocity či trápení slovy. Partneři společně tráví mnoho času na parketě i mimo něj, a pokud se jeden před druhým uzavře, může to mít negativní vliv na průběh jak tréninku, tak i soutěží.

Tabulka 14. Požadované změny v rámci komunikace

Přestat se zabývat maličkostmi	10	40%
Umět slovy vyjádřit pocity, trápení	8	32%
Jiné	7	28%
Celkem	25	100%

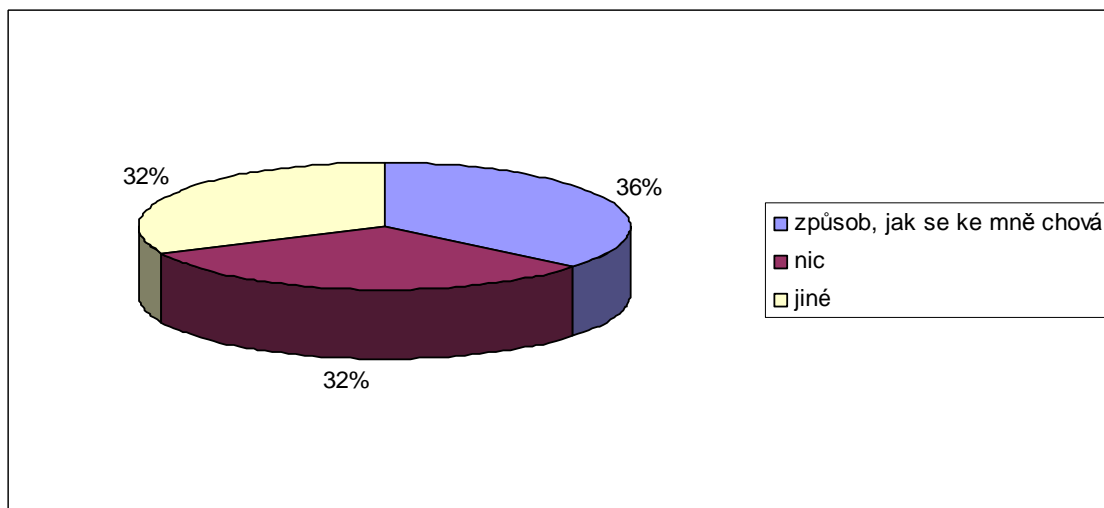
Obrázek 14. Požadované změny v rámci komunikace

Otázka č. 15: Co byste chtěli změnit na svém partnerovi (partnerce)?

Při komunikaci s tanečním partnerem nemusíme vždy se vším souhlasit a vše akceptovat, je mnoho věcí, které bychom na svém partnerovi rádi změnili. Nejčastěji se v otevřené odpovědi, tedy jiné, objevovala nedochvilnost, náladovost, přístup k tréninku a nedostatečná cílevědomost. Všechny tyto aspekty je důležité eliminovat, protože bez nich nemůže taneční pár úspěšně fungovat.

Tabulka 15. Požadované změny v rámci komunikace u partnera

Způsob, jak se ke mně chová	9	36%
Nic	8	32%
Jiné	8	32%
Celkem	25	100%

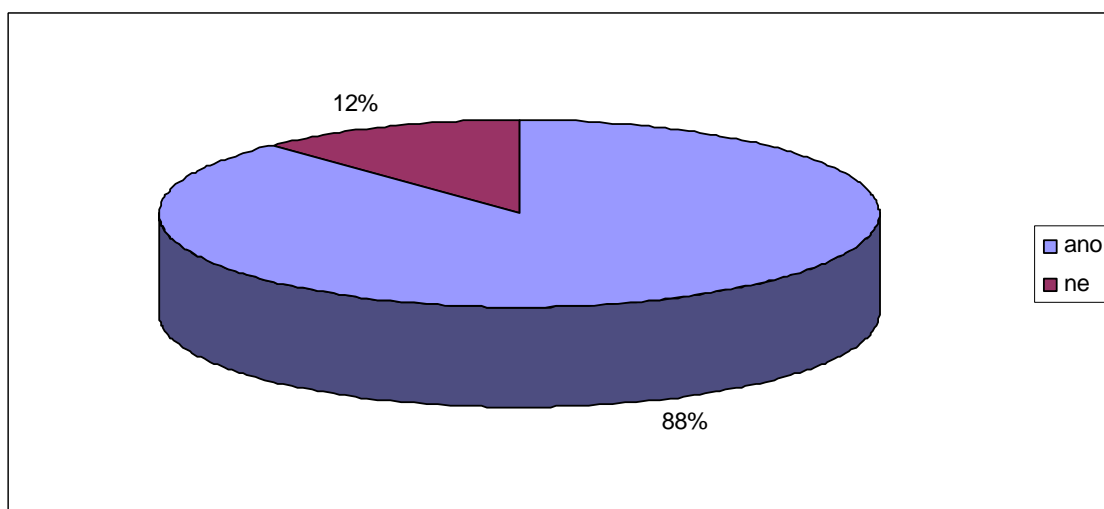
Obrázek 15. Požadované změny v rámci komunikace u partnera

Otázka č. 16: Projevují se u Vás či partnera (partnerky) změny v komunikaci v různých etapách Vaší přípravy?

Téměř všichni dotázaní se shodli na tom, že problémy v komunikaci se střídají v různých etapách taneční přípravy.

Tabulka 16. Výskyt změn v komunikaci v různých etapách přípravy

Ano	22	88%
Ne	3	12%
Celkem	25	100%

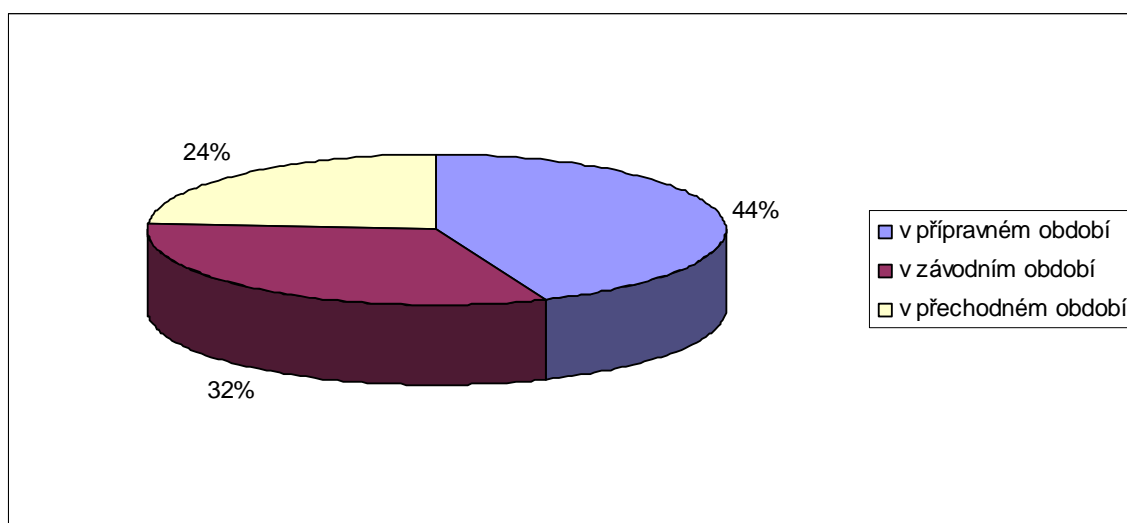
Obrázek 16. Výskyt změn v komunikaci v různých etapách přípravy

Otázka č. 17: Kdy jsou změny nejintenzivnější?

Nejvýraznější změny v komunikaci mezi tanečními partnery se projevují v přípravném období, kdy se tanečníci systematicky připravují na taneční soutěže. V kalendáři tanečních soutěží se objevují jak méně důležité soutěže (pohárové, postupové), tak i velice důležité (mistrovství, zahraniční) soutěže. Čím větší důležitost soutěž má, tím větší jsou nároky na počet tréninkových jednotek a tanečníci jsou mnohem více vystaveni stresu.

Tabulka 17. Období nejintenzivnějších změn

V přípravném období	11	44%
V závodním období	8	32%
V přechodném období	6	24%
Celkem	25	100%

Obrázek 17. Období nejintenzivnějších změn

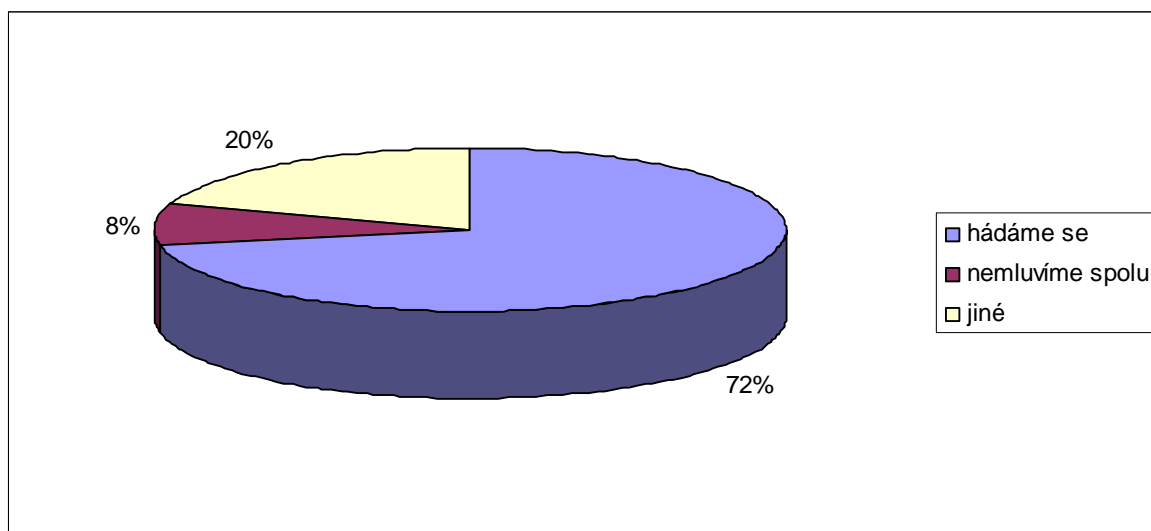
Otázka č. 18: Jak se tyto změny projevují?

U většiny dotázaných se změny v komunikaci projevují tak, že se hádají. V případě otevřené odpovědi se objevily zmínky o tom, že se tanečníci více zabývají detaily a

cíli společné práce, s čím souvisí i stres a citlivost na kritiku ať už ze strany partnera či trenéra.

Tabulka 18. Projevy změn

Hádáme se	18	72%
Nemluvíme spolu	2	8%
Jiné	5	20%
Celkem	25	100%

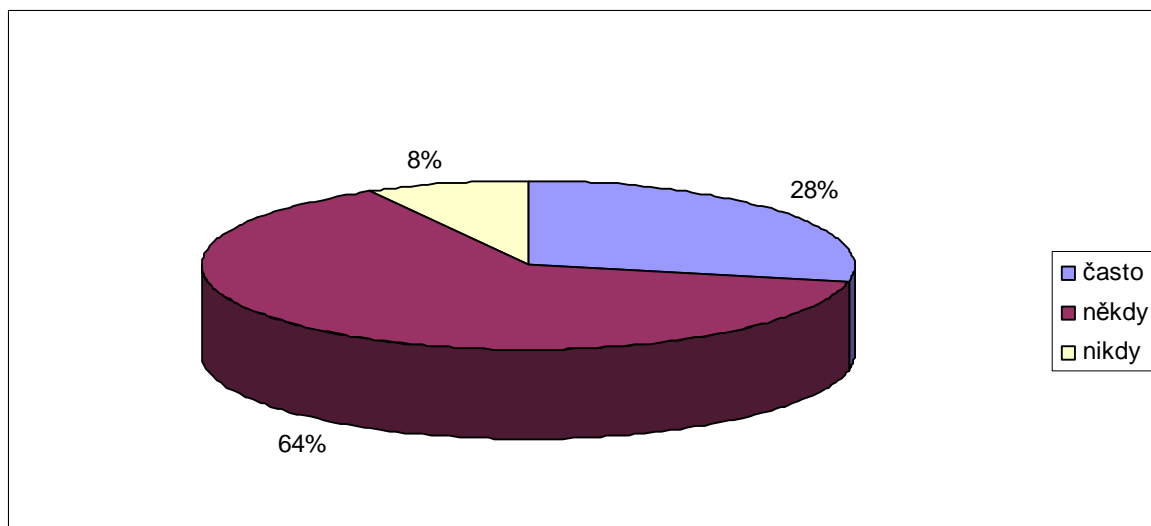
Obrázek 18. Projevy změn

Otázka č. 19: Ovlivňuje Vaše nálada výkon na soutěži?

Aktuální nálada tanečníků může, ale vždy nemusí ovlivnit aktuální výkon. Je to dáno schopností oddělit vše, co se děje mimo taneční parket a pokusit se o podání maximálního výkonu v soutěži.

Tabulka 19. Ovlivnění výkonu na soutěži náladou

Často	7	28%
Někdy	16	64%
Nikdy	2	8%
Celkem	25	100%

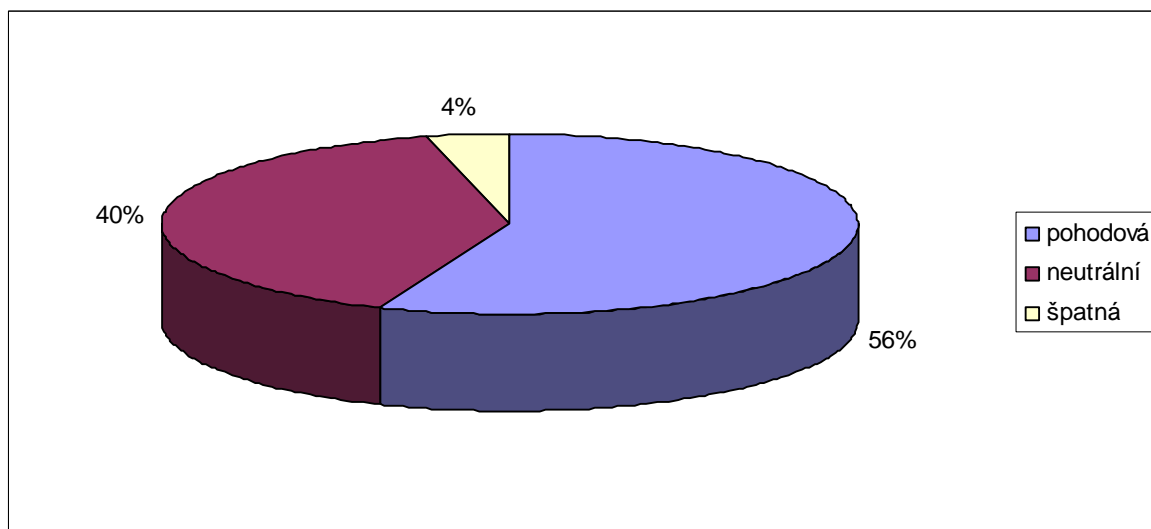
Obrázek 19. Ovlivnění výkonu na soutěži náladou

Otázka č. 20: Jaká je Vaše komunikace s partnerem (partnerkou) před soutěží?

Ve většině případů partneři spolu dobře komunikují před soutěží, nejsou zde výrazné změny.

Tabulka 20. Komunikace před soutěží

Pohodová	14	56%
Neutrální	10	40%
Špatná	1	4%
Celkem	25	100%

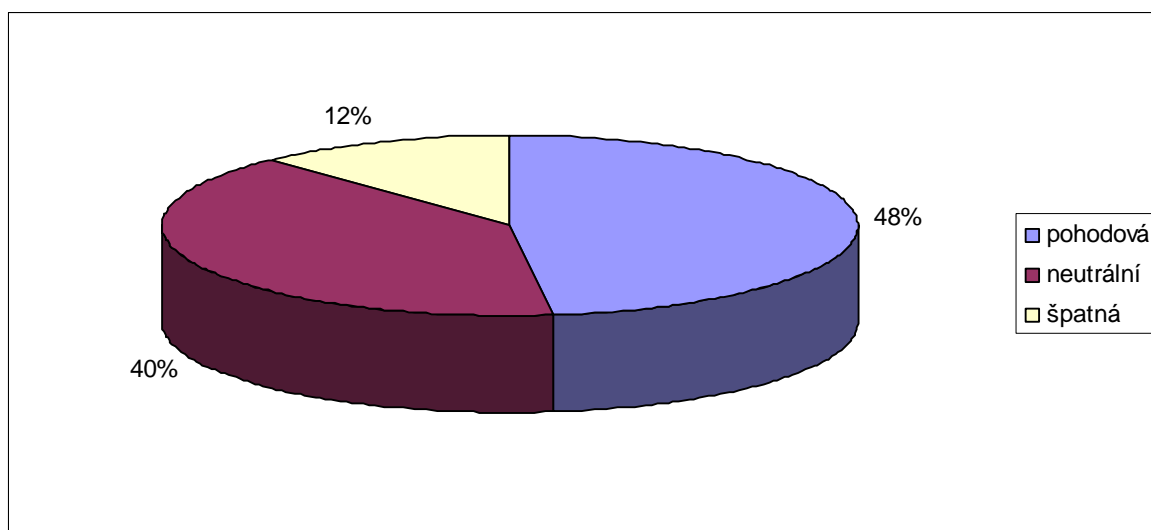
Obrázek 20. Komunikace před soutěží

Otázka č. 21: Jaká je Vaše komunikace s partnerem (partnerkou) během soutěže?

Tady už se výsledky mírně liší, jelikož jde o komunikaci v průběhu samotné soutěže. Stále však u většiny dotázaných převládá pohodová komunikaci.

Tabulka 21. Komunikace během soutěže

Pohodová	12	48%
Neutrální	10	40%
Špatná	3	12%
Celkem	25	100%

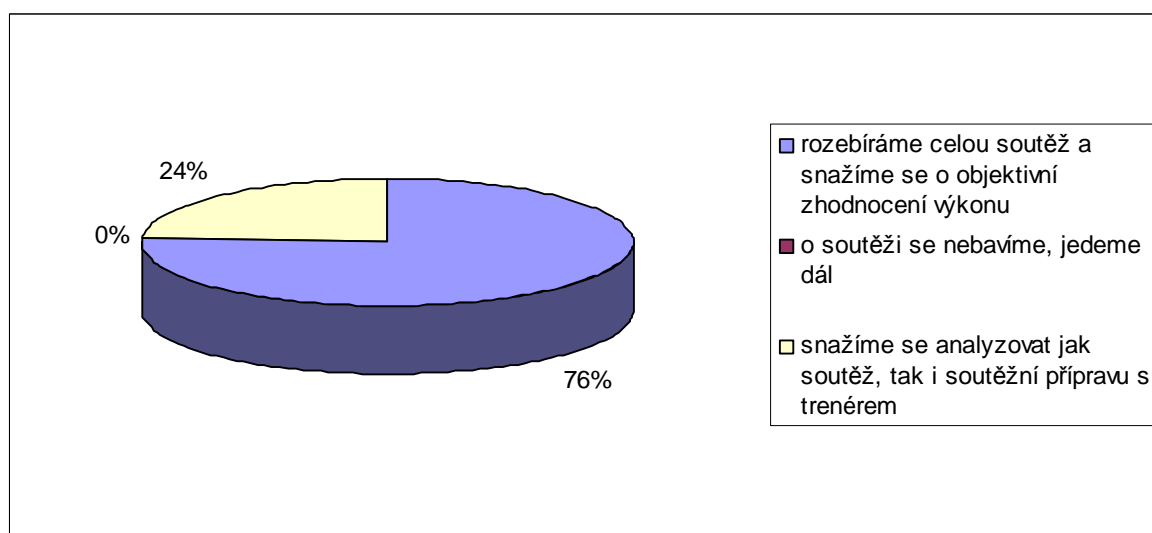
Obrázek 21. Komunikace během soutěže

Otázka č. 22: Jaká je Vaše komunikace s partnerem (partnerkou) po soutěží?

Většina tanečních párů v následujícím tréninku celý průběh soutěže analyzuje a snaží se objektivně zhodnotit, jestli proběhlo všechno tak jak má, nebo ne. Pokud se soutěže účastní i trenér, je velice přínosné diskutovat průběh soutěže i s ním, jelikož může přispět mnoha cennými radami a upozornit taneční pár, na co si příště dát pozor.

Tabulka 22. Komunikace po soutěži

Rozebíráme celou soutěž + objektivní zhodnocení	19	76%
O soutěži se nebavíme, jdeme dál	0	0%
Analyzujeme soutěž i přípravu s trenérem	6	24%
Celkem	25	100%

Obrázek 22. Komunikace po soutěži

Z výzkumu vyplývá, že taneční partneři mívají mnohdy problémy s komunikací. Tato skutečnost ale neznamená, že by tanečníci neměli dobré výsledky v soutěžích. I když se na trénincích partneři hádají, jelikož stres z nadcházející soutěže a očekávání jednak od trenérů, ale i od tanečníků samotných je značný, neznamená to, že tento komunikační problém má přímý vliv na taneční výkon, nebo že by jej negativně ovlivňoval. Tady přichází na řadu schopnost oddělit samotný taneční výkon od všech ostatních rušivých elementů. Je velice těžké nenechat se ovlivnit, ale pokud jde jednou tanečníkům o společný cíl, kterým je dosažení nejlepších možných výsledků, musí se přes případné neshody přenést a snažit se podat co nejlepší výkon.

Pokud se komunikační problémy kumulují a tanečníci nejsou schopni o nich spolu mluvit, může to mít vliv na tanec samotný. Mnoho tanečníků přiznalo, že rozdílný pohled na tancování, taneční neshody a zabývání se tím, co a jak má partner zatancovat, bývají častou příčinou rozchodů.

Z vlastní zkušenosti mohu uvést, že mnoho tanečních párů, především těch profesionálních, na nejvyšší možné úrovni, má problémy s komunikací v přípravném

období. V této chvíli bývají hádky a taneční neshody téměř na denním pořádku. Důležité je si všechno vyříkat právě v průběhu nebo po tréninku, aby takovéto problémy tanečníci nemuseli řešit na soutěži a mohli se plně soustředit na taneční výkon.

7 Závěr

Tématem této práce byly vztahy mezi tanečními partnery v latinskoamerických a standardních tancích a do jaké míry ovlivňuje komunikace partnerů taneční výkon.

V teoretické části byl popsán tanec obecně a jeho úzká vazba na tanec společenský, ze kterého se vyvinul taneční sport, který je podstatný pro tuto práci. Taneční sport je zde popsán od historie až po současnost, dále je uvedena struktura tanečního sportu a tanečních soutěží a v neposlední řadě vnímání tanečního sportu jako volného času a jako profese. Od této kapitoly se odvíjí deskripce tanečního páru, který je v tomto sportu nejdůležitější. Tato část obsahuje vysvětlení vztahů mezi tanečními partnery, psychologii v tanečním sportu a jaký má komunikace vliv na taneční výkon páru.

Teoretickou část zakončuje zmínka o neverbální komunikaci, jelikož právě tanec je jedním z prostředků tohoto druhu komunikace.

V empirické části jsou popsány metody, které byly použity pro uskutečnění výzkumu, otázky ankety a následně interpretovány výsledky a diskuze. Cílem práce bylo popsat a analyzovat vybrané charakteristiky ve vztahu tanečních partnerů v latinskoamerických a standardních tancích. Výzkumná otázka byla objasněna, protože čím lepší taneční úrovně páry dosahují, tím větší stres se přenáší do fungování páru. Ten pak přináší i komunikační problémy. I když už však tanečníci mají tyto problémy, nutně to neznamena, že dosahují horších výsledků než páry, které jsou na tom s komunikací lépe.

Při tvorbě práce jsem měla menší problém s nedostatkem literatury, která se věnuje tanečnímu sportu. Bohužel tento sport není v literatuře tak rozšířený a zcela jistě zbytečně opomíjený. Vhodnou publikací, bohužel však jedinou, byla kniha Sportovní tanec, kterou napsal pan Ing. Petr Odstrčil, prezident Českého svazu tanečního sportu (ČSTS).

8 Souhrn

Tanec je v této práci představen z obecného hlediska, ale i jeho postupný vývoj ke sportovnímu tanci. Je zde popsán systém tanečního sportu se zaměřením na nejdůležitější element, kterým je taneční pár. Taneční pár představuje vztah muže a ženy a komunikace mezi nimi je velice důležitá. Problém komunikace je zde podrobněji popsán a pro získání relevantních informací byla použita anketa mezi tanečnický. Úkolem bylo zjistit, zda komunikace mezi tanečními partnery ovlivňuje taneční výkon a do jaké míry. Při zpracování práce jsem použila metodu studia relevantní literatury a empirického výzkumu.

9 Summary

In this thesis dance is presented both in general terms, and its transformation and development into dance sport. The system of dance sport is described as well as focused on the most important element, which is a dancing couple. Dancing couple represents the relationship between men and women. Communication between a man and woman (partners) is very important. The problem of communication is described in more details and to obtain relevant information, the survey among professional dancers was made. The task was to determine whether the communication between dance partners influence the dance performance. The method of the study of relevant special literature and empirical research were used during creating the thesis.

10 Použitá literatura

Adamczyk, G., Bruno, T. (2005) *Řeč těla - Jak neverbálně působit na druhé a rozumět řeči těla*. Praha: Grada.

Blížkovská, J. (1999) *Úvod do taneční terapie*. Brno, Vydavatelství MU.

Čížková, K. (2005) *Tanečně-pohybová terapie*. Praha: Triton.

Degen, M. (2003) *Společenský tanec ve dvacátém století*. Praha: Svaz učitelů tance.

DeVito, J. A. (2008) *Základy mezilidské komunikace*. Praha: Grada.

Hanna, J. L. (1987) *To dance is human. A theory of nonverbal communication*.

Mehrabian, A. (2007) *Nonverbal communication*. New Brunswick: Aldine Transaction.

Pácl, P. (1989): *Sociologie životního způsobu*. Státní pedagogické nakladatelství, Praha.

Pease, A. (2008) *Řeč těla*. Praha: Portál.

Plaňava, I. (2005) *Průvodce mezilidskou komunikací*. Praha: Grada.

Odstrčil, P. (2004) *Sportovní tanec*. Praha: Grada.

Vaněk, Z. (1984) *Psychologie sportu*. Praha, SPN.

Vybíral, Z. (2000) *Psychologie lidské komunikace*. Praha, Portál.

Český svaz tanečního sportu [online]. *Soutěžní řád* [cit. 23. září 2010].
Dostupné na Internetu: < <http://www.csts.cz/?q=cs/informace/oldweb/2>>.

International Dance Sport Federation [online]. *IDSF Statues and
Competition Rules* [cit. 20. dubna 2010]. Dostupné na Internetu:
< <http://idsf.net/index.tpl?id=7>>.

11 Příloha 1: Dotazník

Jste:

- muž
- žena

Kolik je Vám let?

- 15 – 20
- 21 – 30
- 31 – 40
- 40 a více

Kolik let jste tančil(a)/tancujete?

- 0 – 5 let
- 6 – 15 let
- 16 a více let

Tanec je pro mě:

- hobby
- profese

Jaké nejvyšší úrovni jste v taneční kariéře dosáhl(a)?

- D – C
- B – A
- M

Kolik tanečních partnerů jste vystřídal(a)?

- 1 – 5
- 5 a více

Kolik let jste nejdéle tančil(a) s jedním partnerem (partnerkou)?

- 0 – 2 roky
- 2 – 5 let
- 5 a více

Jaké byly nejčastější příčiny rozchodu tanečního páru?

- hádky
- rozdílný pohled na tancování
- možnost mít lepšího partnera
- jiné

Byl(a)/je některý z vašich tanečních partnerů i Vaším životním partnerem (partnerkou)?

- ano
- ne

Co je/byla nejčastější příčina konfliktů?

- osobní problémy
- taneční neshody
- jiné

Na čem se s partnerem (partnerkou) neshodnete?

- co a jak má partner zatancovat
- délce a náplni tréninku
- jiné

Jaký máte s partnerem (partnerkou) vztah?

- moc se nemusíme, ale máme dobré výsledky
- respektujeme se, máme profesionální vztah
- jsme dobří kamarádi
- jsme partneři

Jaká je vaše vzájemná komunikace?

- pohodová
- neutrální
- špatná

Co byste chtěli na sobě změnit v rámci komunikace?

- přestat se zabývat maličkostmi
- umět slovy vyjádřit pocity, trápení
- nic
- jiné

Co byste chtěli změnit na svém partnerovi (partnerce)?

- způsob, jak se ke mně chová
- jiné

Projevují se u vás či partnera (partnerky) změny v komunikaci v různých etapách vaší přípravy?

- ano
- ne

Kdy jsou změny nejintenzivnější?

- v přípravném období
- v závodním období
- v přechodném období

Jak se tyto změny projevují?

- hádáme se
- nemluvíme spolu
- jiné

Ovlivňuje vaše nálada výkon na soutěži?

- často
- někdy
- nikdy

Jaká je vaše komunikace s partnerem (partnerkou) před soutěží?

- pohodová
- neutrální
- špatná

Jaká je vaše komunikace s partnerem (partnerkou) během soutěže?

- pohodová
- neutrální
- špatná

Jaká je vaše komunikace s partnerem (partnerkou) po soutěží?

- rozebíráme celou soutěž a snažíme se o objektivní zhodnocení výkonu
- o soutěži se nebavíme, jedeme dál
- snažíme se analyzovat jak soutěž, tak i soutěžní přípravu s trenérem